

POHLÁDKY

Jan Beran

(Pro děti, dospělé a dospělé děti)

O princezně chechtalce

Za třemi rovnoběžkami a pěti poledníky žil král vdovec se svou dcerou princeznou Zuzanou. Princezna byla známa v celém širém kraji tím, že se pořád něčemu smála. Proto jí přezdívali Chechtalka. Smála se na svatbách, smála se na rozvodech. Smála se na schůzích spolků, smála se v opeře, smála se, když viděla stát lidi ve frontě, no prostě jeden trapas za druhým. Král se chtěl pochopitelně takovéto dcery co nejrychleji zbavit. Rozhodl se tedy, že ji provdá. Snažil se, snažil, ale každý nápadník utekl, když po představení princezně se tato začala vehementně smát. Král byl z toho nešťastný, a tak vyhlásil, že bohatě odmění toho, kdo odnaučí princeznu smát se při příležitostech méně vhodných až nevhodných. Bohužel hloupý Honza již královstvím přibližně před 360 (156) dny (lety) prošel, a tak sehnat vhodného odnaučovatele byla potíž. Přihlásilo se sice několik odvážlivců, to jest pravdou, ale kniha ubytovaných v hradní věznici svědčí o tom, že se jim příliš nevedlo. Jeden vězeň princeznu například vodil v bouřce temnými hvozdy a ještě ke všemu v bezměsíčné a bezhvězdné noci. Ale ona se smála ostošest. Druhý vězeň ji odvedl do hor k pastýřům a nutil ji naslouchat vytí hladových vlků. Vězeň již sice plakal jako šakal, ovšem princezna se smála o sto a nějaké drobné. Jednou brzy ráno, asi tak ve dvě hodiny odpoledne, přišel princeznu komornou navštívit její nevlastní bratranec Ondřej z vedlejšího království. Když se dozvěděl, jaké má král starosti, nabídl se, že se mu pokusí pomoci. Řekl, že ani nebude chtít princeznu za ženu, když uspěje. Ovšem vyprosil si na králi to, že bude na několik dní zavřen s těmi, kteří již Zuzanu odsmát zkoušeli. I stalo se. Bratranec Ondřej se ve věži, když právě nehladověl, vyptával ostatních, jak to s princeznou dělali. Za dva dny se dozvěděl všechny možné i pochybné způsoby, které používali jeho předchůdci. Další tři dny Ondřej již jen hladověl a přemýšlel. Potom jej dal král předvolat, aby předvedl, co umí. Přišla též „Chechtalka“ a k velkému překvapení všech nepřítomných se začala smát. Ondřej se nenechal odradit a princeznu se zeptal: „Smím Vás princezno o něco poprosit?“ Zuzana mu s úsměvem odpověděla: „Jen cha, cha mě che, che klidně

cho, cho, cho poproste chi, chi, chi.“ Ondřej sebral všechnu svou odvalu a pravil: „Princezno, pěkně Vás prosím, buďte tak hodná a usmějte se na mne.“ Zuzka ale vyskočila, jako když střelí do vrabčice a nasupeně (jako supice) odpověděla: „To mě ani nenapadne, a just né a né!“ A tak se stalo, že se přestala všemu smát. Král ji ze samé radosti, a též ze zvyku nabídl Ondřejovi za ženu. Ten ale odmítl, neboť prý princeznu příliš nezná, a kdoví jaká opravdu je, a nerad by se spálil jako jeho rozvedený kamarád a vůbec, ženský jsou ženský a kdo to má s nima vydržet, prý mu nic nechybí atd. Král se již chystal zklamaně odejít, když tu se do hovoru vetřela princezna s tím, že to tak nenechá, že ona není taková a že si ji Ondřej za ženu vzít musí, neboť tak tomu bývá ve všech pohádkách. Chudák Ondřej na to nevěděl co říct, a tak řekl: „Když si to tedy princezno tolik přejete, nakonec proč bych si vás tedy nevzal, smát se umíte, a to ostatní se již nějak naučíte. Vždyť jste poměrně mladá, tak co. I byla svatba veliká. V obvykle dobře informovaných kruzích se proslýchá, že při té příležitosti zabili dokonce jednoho králíka. Nebo že by dva? Tak já vám nevím.

Dobrou noc.

O princezně Kradářce

V jednom království, o kterém si již ani pořádně nepamatují, kde vlastně vůbec leží, žila princezna. Byla nejen pohledná, ale dokonce i milá. Měla dvě nohy, dvě oči a bohužel i dvě ruce. Těma kradla jako 5 (několik) hejn strak. Věděli to všichni v celém (širém) okolí. Každé ráno čekaly před zámek zástupy okradených na vyrovnání účtů. Když šla třeba princezna takzvaně nakupovat do (super, hyper) marketu, vždy ji sledovala jedna prodavačka s malým notýskem, do kterého zapisovala velké množství ukradeného zboží. Skladiště ukradených věcí se v zámku časem tak rozrostlo, že král musel dát přistavět ještě jedno patro. Když po čase hrozilo, že se bude muset přistavovat další, král to již nevydržel s nervama a dal si inzerát do královských novin. Chtěl, aby se přihlásil někdo, kdo by princeznu odnaučil krást. Nikdo se však nehlásil, neboť lidé v tomto království

byli pohádkově sečtělí a nikomu se nechtělo přijít o hlavu, natož o krk! Až po žních se přihlásil jeden děda vynálezce, že to teda s princeznou zkusí. Podle statistik (a úřadů) měl být již dva roky mrtvej, tak co! Rozhodl se použít tak zvaný Pavlovův reflex. Byla k tomu potřeba pouze pojízdná elektrárna s šestapadesátičlennou obsluhou a necelých 78 km drátů. Při pokusu princezna vypadala jak hejno pavouků na čekané, jak byla ovinuta různými dráty a šnůrkami a lanky a podobně. Pak to bylo již poměrně jednoduché. Vždy, když něco ukradla, dostala ranku 120 voltovým elektrickým proudem. Zpočátku ani královi, ani dědovi vynálezci princezna příliš radosti neudělala. Princezna totiž po elektrickém šočku sice začala slintat, ale kradla vesele dál. Král již nechal místním rozhlasem vyhlásit hodinu a datum popravu dědy, ale jelikož byl podnapilý žalem, nechal ho ještě pokračovat v pokusech. A nastůjte, nased'te, nalehněte si! Po 536. ráně elektrickým proudem princezna jako by před další krádeží malinko zaváhala. A po 628. šoku najednou zničehonic přestala krást. No jó, ale co teď? Lidé z okolních vísek se již začali pomalu sjíždět na popravu. Televize tehdy ještě neměla tolik kanálů, nebyla NOVA (ani Prima), takže nebylo tolik příležitostí se nějak pobavit, rozptýlit se a zaskotačit si. Král tedy povolal svého nejchytřejšího šaška, aby mu poradil. Ten dlouho usilovně přemýšlel, a asi za šest vteřin poradil králi, aby místo popravu cizího dědka uspořádal svatbu vlastní dcery. „Ale kde seženeme ženicha, když vynálezce je tak stár?“ otázal se celkem věcně král. Šašek ovšem neměl pro odpověď nikdy příliš daleko, a tak navrhl (to), co je (již) v pohádkách dlouho v módě, totiž aby dali všem zájemcům hádanku, a ten kdo ji uhádne ,ať se stane ženichem. I seřadili se všichni svobodní mladíci do 2km 365m dlouhé fronty. Šašek dával postupně každému hádanku: „Co to je? Je to domeček a v něm je plno koleček“. Všichni odpovídali, že jsou to hodiny. A neuhodli. Až nakonec zbyl ten poslední, který se do fronty postavil jen tak ze zvyku, neboť byl k tomu již od útlého dětství vychováván. Když mu šašek dal hádanku, odpověděl jen tak z legrace, že je to bedýnka plná olomouckých syrečků. A ono to bylo dobře! I byla svatba jako řemen. Radosti a jáсотu bylo tolik, že si v sousedním království mysleli, že vypukla (sametová) revoluce. Manželství bylo kupodivu šťastné, neboť manžel všechny hrozící hádky a rozepře včas zažehnal nějakou legráčkou, popřípadě vtipem.

Dobrou noc.

O dívce, která lhala

V podkrkonošské více, v malebné chaloupce, žila spolu s rodiči dívka Stáza. Byla již zralá (někteří říkali, že dokonce přezrálá) na vdávání apod., ale žádný z okolních chlapců ji nechtěl pojmout za ženu. Bylo to proto, že o ní bylo známo v celém širém okolí (kol kolem) a ještě za přilehlými kopci, že hrozně ráda a dobře lže. Vedle přísloví „Kdo nekrade, okrádá svou rodinu“, bylo v kraji druhé nejznámější přísloví „Lže jako Stáza“. Na potvrzení toho, že na každém šprochu je pravdy trochu, si poslechněte několik Stáziných odpovědí na otázky:

1/ Kolikátého je dnes? Čtyřicátého osmého.

2 / Kolik je 12 a 14? Pět celých šest desetin.

3/ Kolik máš nohou? Asi šest.

Na otázku zájemců o případné soužití, zdali se jí alespoň trochu líbí, odpovídala, že né, že né, že né. Došlo to tak daleko, že Stázina matka ze žalu obden plakala a otec chodil každý den mimo pondělka do hospody. V pondělí měli totiž zavírací den. Zavolali k ní doktora, zaříkávače duchů, porodní bábu i bábu bylinářku, kněze i tajemníka, učitele i obecního blázna. Nic platno, Stáza lhala dál a dál. Dokonce byla ve lhaní stále rafinovanější. Jednou, nebylo to ani příliš dávno ani příliš nedávno, šel krajem kouzelník Oves, nebo Ječmen, nebo snad Žito. Měl právě měsíc studijního volna, a tak se jen tak procházel. I místo sedmimílových bot měl boty jen sto třiceti dvou a půl metrové. Pomalu se tak došoural i k vesničce, kde žila Stáza. Zavítal do jedné z mnoha místních hospod, a posadil se čirou náhodou (jak už to v pohádkách bývá) právě kde stolu, kde seděl nešťastný Stázin otec. Než Oves vypil svých dvanáct dvanáctek, věděl již o Stáze vše. Uhodil pěstí do stolu, až pivní mušky valem odlétly, a zvolal: „To by tak hrálo, takhle to nenechám, hned zítra s tím něco udělám! Načež se tiše sesul pod stůl a tamtéž i usnul. A nemluvil jen tak do tajfunu Kleopatry. Druhý den časně zrána, zrovna zvonili poledne, vstal, vydatně posnídal půl láhve okurek (byly to ty s kořeněnou příchutí) a vyrazil podívat se na Stázu. Otec jej již netrpělivě očekával. Byl přece jenom zvědavý, zdali se nestane zázrak a Oves Stázu odnaučí lhát. Když si Oves Stázu chvíli prohlížel, prohlásil, že ji může odnaučit lhát pouze v lese, a že při tom nikdo jiný nesmí být. Matka sice jako

obvykle chvilku remcala, ale když se na ni otec křivě podíval, chopila se pletení a pletla a pletla a (nakonec i) štrykovala. Kouzelník tedy odvedl ubohou prolhanou Stázu doprostřed lesa - matka stále ještě pletla. Tam se jí zeptal: „Pověz ty mně Stázo, jak se vlastně jmenuješ?“ Stáza bleskově odpověděla: „Budeš se možná divit kouzelníku, ale jmenuji se Pepička.“ I rozzlobil se Oves a dupl nohou. Rázem se v lese setmělo jako před bouřkou. Tleskl rukama. Začalo být povětrno až větrno. Luskal prsty a začalo pršet až lít. Divá zvíř se počala sbíhat a slízat, sovy se slétaly a houkaly. Hadi se svíjeli kolem Stáziných nohou. Lhářka to dlouho nevydržela, začala se třást strachy a volala na kouzelníka, aby zvíř zaplašil, že už bude mluvit vždy jen pravdu. Oves tedy dal vše kolem mávnutím ruky do původního stavu, vzal Stázu za ruku a odváděl ji z lesa ven. Když byli již téměř venku, rozhodl se Oves, že ještě pro jistotu vyzkouší Stázinu pravdomluvnost. Zeptal se jí, kolik má rodičů. Stáza pohotově odpověděla: „347“. Nikdo se snad nemůže Ovsovi divit, že se opět našel. Nejprve Stáze řekl, že počet rodičů bývá (většinou) číslo sudé a pak dupal, tleskal a luskal, až si všeliká havěť brousila na Stázu zuby a zoubky, drápy a drápky a dokonce i žihadla. Stáza se tetelila a brečela strachy. Slíbila, že lhát už opravdu nikdy nebude. Dokonce řekla, že už si vzpomíná, že má rodiče dva. To bylo poprvé, kdy ji někdo slyšel mluvit pravdu. Proto jí také Oves uvěřil a odvedl ji zpět do vsi. I shromáždili se téměř všichni obyvatelé, aby se na vlastní uši přesvědčili, že se Stáza odnaučila lhát. Čirou náhodou byla první otázka, kterou jí pan učitel položil: „Kolik máš rodičů?“ Stáza již chtěla jako obvykle něco plácnout, na jazyk se jí dralo číslo 348, ale včas pohlédla na kouzelníka. Ten jí rukama naznačil, jak létá sova. Stáza si vzpomněla na zábavu v lese a honem odpověděla: „Dva“ A od té doby již nikdy nelhala. A vy také nelžete, a když, tak jenom někdy a málo. Jinak byste mohli dopadnout jako třeba sedláci u Chlumce, řezník Styblík (dětičky ochutnejte Styblíka) nebo stavové na Bílé hoře.

Dobrou noc.

O skřítkovi Flítkovi

V jednom nebo ve druhém, ba né ve třetím činžovním domě na Žižkově žil s matkou chlapeček Lojzík. Byly právě nějaké prázdniny, takže měl spoustu času buď pomáhat mamince, nebo tropit alotria. Mamince příliš nepomáhal. Nebylo tedy divu, že si na něj chodili sousedé, o sousedkách ani nemluvě, stěžovat. Včera třeba namaloval na zeď domu červené jazyky a pak telefonem na čísle 150 zavolal hasiče. Hrozně se smál tomu, když hasiči hasili a nemohli nic uhasit, neboť Lojzík použil acetonovou barvu. Předtím nabarvil domovníkovic vlčáka na růžovo. Na ocase a nohou mu udělal černé proužky, takže paní domovnicková, když psa spatřila, nevěděla honem, jestli se má smát nebo brečet. Občas při vzpomínkách na Marušku Pomajzlíkovou ze 6.B trhal mouchám nožičky a tiše si říkal: „Má mě ráda, nemá mě ráda, má...“ Panu Barnabášovi, který na něj též matce žaloval, se nehezky pomstil. V noci si půjčil jeho boty (měl je jako pořádný člověk postavené vedle dveří), namočil je trochu v blátě, trochu ve vápně a též trošičku, ale opravdu jenom trošičku v asfaltu, a udělal s nimi řápoty od hlavního vchodu kolem bytu domovnice až ke dveřím pana Barnabáška. Nějak se mu „nepovedly“, takže si celý dům myslel, že pan Barnabášek chodí domů opilý. Matka měla bohužel Lojzíka příliš ráda, asi jako opice své mládě, a tak i když zlobil, nikdy ho neuhodila. Sice mu domlouvala, ale z toho si Lojzík někdy nic nedělal a jindy moc nedělal. Počet jeho lotrovin na týden stále utěšeně, nebo spíše neutěšeně rostl. Domovní skřítek Flítek se na to vše díval dost dlouho a dokonce se někdy i pousmál, ale po namalovaném požáru už i jemu došla trpělivost. Nabídl se matce, že Lojzíka odnaučí zlobit. Jako odměnu si přál pouze jednu buchtu denně. Matka ráda souhlasila. Příliš sice v úspěch nevěřila, ale přesto napekla skřítkovi buchty na týden dopředu. Čiperný skřítek se dal ihned po večeři do práce. Nejprve přes dvě hodiny čekal, až Lojzík usne. Pak šeptal Lojzíkovi do ucha nějaké cizojazyčné zaříkadlo a několikrát mu zaškubal levou i pravou nohou. „To máš za ty muší nožičky a ručičky“, šeptal mu skřítek. Lojzíkovi se zdálo, že mu někdo utrhl jednu a pak druhou nohu. První mu dorostla, ale dlouho se z toho neradoval. A tak to šlo stále dokola. Ráno se Lojzík probudil zpocený jako závodní kuň po uběhnutí 1800 m přes proutěné překážky. Od tohoto rána už ho jaksi příliš nezajímalo, má-li nebo

nemá-li ho Maruška ráda. Lojzík ovšem také hrozně rád telefonoval. Volal zbytečně nejen hasiče, ale i doktory, pohřební službu, opraváře i pokladače PVC. Jednou dokonce zatelefonoval pro demoliční čet, aby vyhodili dům do povětří. Druhou noc se mu zdálo o tom, že mu stále někdo telefonuje. Neměl ovšem sílu telefon vypnout, a tak musel poslouchat, jak mu různé firmy nabízejí své služby. Volal prodejce, že vezou barevný televizor. Volal jeden z Rómů, kdy že mají přijít pro cihly z činžáku. Nemohl si za boha vzpomenout, zdali ve tři nebo ve čtyři hodiny odpoledne. Spíš by se jim hodilo ve tři. Když se Lojzík probudil, nemohl telefon ani vidět, natož slyšet. Po týdnu nočních snů byl Lojzík k nepoznání. Byl tak hodný, že si obyvatelé činžáku nejprve mysleli, že je vážně nemocný. Teprve lékařské potvrzení je přesvědčilo, že i největší lump se dá někdy napravit. Původce tohoto zázraku, skřítek Flítek, dostal od matky celý kopec buchet s povidly, mákem i tvarohem. Děti v onom činžáku byly pak nejhodnější na celém Žižkově. A jestli nezdivočely, tak jsou hodné ještě dnes.

Dobrou noc.

O mušce a studentovi

Před dávnými a nedávnými časy v jednom menším městečku (nebudu ho raději ani jmenovat, aby si pak lidé odtamtud na mě neukazovali prstem), tedy v jednom menším městečku kdesi v jižních Čechách žil student na propadnutí Pepa Pekrt. Studoval gymnázium a co čert nechtěl s velkými obtížemi se proplížil až do posledního ročníku. Jenže hopem se blížila maturita a Pepa neuměl odpovědět ani na jednu maturitní otázku. Celý sklíčený seděl doma na balkoně a chytal vyhřívající se mouchy. (Jedna taková chycená na jaře vydá prý za několik tisíc chycených v létě). V okamžiku, kdy se rozhodoval, zdali má utéct do severozápadní Afriky či se naoko zbláznit, se mu podařilo opět jednu mušku chytit do hrsti. Již se ji chystal obratně zašlápnout jako ty předešlé, když vtom na něj muška promluvila. Její hlas se od lidského lišil pouze tím, že neobsahoval háčky nad písmeny. Muška třesoucím se hlasem pravila: „Milý Pepo, nezabíjej me jeste. Jsem kouzelná muska Bzucka. Když me pustíš, tak ti splním tri, co to breptám, čtyri jakákoliv prání.“ Maturant Pekrt odpověděl: „No, sice ti moc nevěřím, ale o jednu masačku více nebo méně, to je mně víceméně jedno“. Pustil mušku a pokračoval: „Měl bych prání jenom jedno, ale čtyřikrát. Abys mně pomohla prolézt při

maturitě, maturuji totiž ze čtyř předmětů . Muška na to (přeloženo do češtiny) „To je pro mě maličkost, klidně se můžeš přestat biflovat a můžeš se jít koupat. Alespoň ušetříš nadějně životy mých kolegyně. Přihlásím se až při maturitě.“ Pepu nemusela ke koupání dvakrát pobízet. Za několik minut již radostně čeřil vodu místního rybníka zvaného Bulhar, neboť se tam před mnoha lety nějaký Bulhar utopil. Zatímco ostatní žáci se snažili do dne D a hodiny H naučit se co nejvíce, pro Pepu se stal tento čas časem prázdnin. Je sice pravdou, že občas se v něm ozval hlas, který nabádal k opatrnosti. „Co když si z tebe ta pitomá moucha tse-tse udělala legraci?“ Ale zdravý rozum nakonec zvítězil a Pepa se nedal zviklat ve své víře v úspěšné zakončení školy. Proto také před maturitní komisí nastoupil s klidem Angličana. První dělal češtinu. Otázka zněla: „Jaké znáte české spisovatele 19. století?“ Muška nikde. Pepa zkusil oddálit katastrofu: „Pane přednosto komise, nerozuměl jsem dost dobře otázce. Berou se spisovatelé podle data narození a úmrtí nebo podle toho, ve kterých letech tvořili?“ Předseda: „Berte to podle životních dat“. Moucha nikde. Pepa získává čas další otázkou: „A pane veliteli, co když se třeba některý spisovatel v 19. století narodil a zemřel v jiném? A nebo, co když se narodil v 18. a zemřel v 19..? A napadá mě, ale to snad ani není možné, co když se narodil v 18. a zemřel ve 20.?“ Předseda na to: „Člověče, vy si snad z nás děláte legraci, jednak mi neříkejte ani přednosto ani veliteli, neboť jsem předsedající, a jednak pro jistotu mluvte pouze o spisovatelích, kteří se nejen narodili, ale též zemřeli v 19. století. Okřídlená bestie stále nikde. Pepa již chtěl maturitu vzdát, ale zkusil ještě jednu otázku: „Pane generále, mám se též alespoň letmo zmínit o spisovatelkách?“ Předsedající nervosně odpověděl: „Můžete mluvit i o nich“. Přitom se lehce uklonil směrem k jediné ženě v porotě. Konečně něco zabzučelo a vlítlo Pepovi do levého ucha. Zřejmě mu to nebylo nijak zvláště příjemné, zvláště když to něco, ale co bych vám to nakonec neřekl, co bych vás zbytečně napínal, to něco byla naozaj muška Bzučka a zhluboka přerývavě dýchala. Jak dýchala, tak i přerývavě pravila téměř lidským hlasem: „Pane Pekrt, promiňte malé zdržení, ale na cestě k maturitě mě prohnala jedna vlaštovka. Málem mě spolkla jako ostružinu. Tak jaká byla otázka?“ Pepa otázku nahlas zopakoval a začal odpovídat podle toho, co mu muška pobzukovala do ucha. Komisi se údivem protáčely panenky v očích. Výsledek zkoušky byl otřesný – výborně. Totéž se

opakovalo i v ostatních třech předmětech. Celé gymnázium bylo šokováno. Dokonce žákům kteří ještě nematurovali, byl dáván Pekrt za vzor. Ten ale po maturitě, ačkoli byl zahrnován projevy obdivu ze všech stran, kupodivu nezpychl. Mušce pěkně poděkoval. Dokonce později prostudoval všechny učebnice, aby všem nedůvěřivcům dokázal, že opravdu něco umí. Muška Bzučka lítá po světě dál a pomáhá těm, kteří ji nezašlápnou. Poznáte ji bezpečně podle toho, že zcela lehce kulhá na levou prostřední nohu, a také podle toho, že mluví téměř lidským hlasem.

Dobrou noc.

Jak se plazila žížala do světa

Žížalu Žofku již přestalo bavit rozmnožovat se pomocí jiných stejných žížal a rozhodla se najít sobě žížaláka. Stalo se tak poté, když viděla, jak se na louce Sichrovic Káťa z Horních Heřmaniček miliskuje s Krupáčovic Lojzou z Dolní Litovle. Viděla, že každý z účastníků setkání vypadá, když se svlékne, poněkud jinak, a ne jako žížaly, kus jako kus pro rybáře za korunu tucet. Žofka si vzala ze skříně širokou červenou mašli se žlutými puntíky, vyčistila si jícen a hurá za ženichem. Proplazila se pod zemí několik metrů bez nehod, ale nižádného žížaláka nenašla. Řekla si tedy, že zkusí štěstí nahoře na zemi. Než vylezla na povrch, zaskočila si ještě za myškou Piškou, aby se jí zeptala, jak se má nahoře dorozumívat. Myška ji za hrst buráků naučila několik světových jazyků a nádvkem ještě česky. Poslední jazyk se Žofce kupodivu hodil nejlépe, neboť když vystrčila hlavu z hlíny, zjistila, že se nalézá na Císařské louce hlavního města Čech. Bylo právě po dešti, takže se vylezlé žížale nikdo nedivil. Kosové si právě štěstím pletli noty, a tak ji ani nikdo neobtěžoval. Žofka nadýchla povrchem těla asi 25l doušek čerstvého vzduchu najednou a tiše se rozhlédla. Kam až vůkol dohlédla, samá tráva. Louže trávy, rybník trávy, jezero trávy, no prostě moře trávy. Ve vzdálenosti cirka patnácti žížalích délek bylo slyšet cvrčka. Žofka se začala bleskově smršťovat a natahovat, a tak se stalo, že ještě před západem slunce stanula před cvrčkem v plné své kráse. Cvrček se na ni chvíli pozorně díval a pak prohodil: „A sakra, blíží se zima, začínají maškarní plesy“ a šel dělat zásoby. Žofka se nejprve cítila uražena, ale jelikož se přes louku právě valil kouř z projíždějícího nákladňáku, byla

nucena čuchání omezit a tím se uražena přestala cítit. Vtom, kde se vzalo, tu se vzalo, přilítlo na stéblo trávy nad Žofčinou hlavou slunéčko dvoutečné. Předpisově pozdravilo: „Bud' zdráva, krasavice mezi žížalami, bud' zdráva královno podzemí Žofko Žofimovno. Jaké to máš nádherné tečky na své mašli, a kolik jich máš, kam se já ubohé na tebe hrabu!“ Žofka se stala okamžitě tou chválou o odstín červenější a odvětila: „I ty bud' zdrávo. Jistě se divíš, proč opouštím rodnou hroudu, a proč se uchyluji do nejnižších vrstev atmosféry. Povím ti to. Hledám ženicha. Krásného, pěkně tlustého a inteligentního žížaláka. Nevíš o nějakém?“ Sluníčko jí odpovědělo: „Ty jsi se snad zbláznila či co! Copak nevíš, že žížaly jsou všechny stejné, kus jako kus. Žádný žížalák není!“ Žofka si ale vedla svou: „Musí někde být, když se lidé dělí na muže a ženy, proč by se tak nemohly dělit i žížaly. Navíc jsou žížaly dokonalejší než lidi. Copak se nějaký člověk dokáže holejma rukama zahrabat do tvrdé země stejně jako já? Nedokáže, tak vidíš!“ Slunéčko vylezlo bez řečí až nahoru na stéblo, zvedlo krovky a odlétlo do nebe či do Stromovky. Začalo se rychle stmívat. Stíny splývaly v neprůhledná strašidelná zákoutí. Padala rosa a na Žofku ke všemu ještě padl strach. Nejprve se chtěla zahrabat do země, ale pak si ustlala a schrupla pod kamenem. Ráno ji probudil lahodný zpět ptáků. Posnídala skývu hlíny, protáhla se a vystrčila hlavu zpod kamene, že se jako vydá na cestu za ženichem. Co to ale vidí. Před kamenem stojí nějaké černé zvíře na dvou nohách. Je obaleno peřím a z hlavy mu vykukuje žlutý zobáček. Žofka slušně pozdravila. Zvíře odpovědělo sladkým hlasem: „Dobrý den, žížaličko, copak, vyšla sis na výlet? Žofka na to: „Kdepak na výlet, hledám si ženicha žížaláka, nevíš jak vypadá?“ Zvíře s úsměvem: „To je ale náhoda, já jsem přece žížalák. Ale měl bych k tobě ještě jednu prosbu, než tě pojmu. Kdyby ses mi mohla ukázat v celé své kráse. To víš, nerad kupuji zajíce v pytli. Žofka na to s radostí: I toť je samozřejmé, již lezu, již lezu. A také skutečně vylezla a začala se předvádět. Svůdně se kroutila, šibalsky pomrkávala, tu jedním, tu druhým očkem. Lezla do kruhu i čtverce. Dokonce i osmička se jí povedla. Zvíře se smálo, až plakalo. Ovšem jen do té doby, než mu zakručelo v břiše. Pak otevřelo zobák, sklonilo hlavu a sezoblo žížalu i s mašlí. Když přišlo domů, vyprávělo příhodu se žížalou své ženě. Paní kosová se nasmála až až. A jestli ji to nepřešlo a nedostala škytavku, tak se směje ještě teď’.

Dobrou noc.

Jak šel mladý hrobník do světa

Dvě stě mil odtud na západ a sto osmdesát šest kilometrů na jih žil v jedné podhorské vísce chudý hrobník jménem Umřenka. Měl syna Venouše, který byl znám svou dobrotou a statečností široko i daleko. Jednou, když Umřenka viděl, že ve vesnici není nikdo na umření, a tedy že nebude syna nějaký čas potřebovat, rozhodl se, že ho pošle do světa na tak zvanou zkušenou. V samoobsluze koupil dvacet buchet po čtyřiceti haléřích. Jak vidíte, je to již hodně stará pohádka. Buchty dal Vaškovi do sítěnky a s přáním všeho dobrého jej vyslal do světa. Václav neušel ještě ani sto deset kilometrů a již potkal na kraji lesa babičku, která našla tolik hub, že je neměla kam dát. Smutně stála nad jejich hromadou a bědovala: „Proč jen já nebohá umím tak dobře houby sbírat?“ Venouš se zastavil, pozdravil, sedl si na pařez a dal se do buchet. Posledních deset jedl se sebezapřením, poslední tři dokonce s velkým sebezapřením, ale podařilo se mu to! Potom daroval babičce sítěnku a chtěl jít dál. Babička ho však zavolala zpět a za to, že projevil tolik dobroty, mu darovala láhev vody, skývu chleba, staré sandály a padesát dolarů. Je snad venkonce zbytečné připomínat, že až na ty proklaté peníze nebyly ostatní předměty jen tak obyčejné. Vody ani chleba nikdy neubývalo, v sandálech se dalo pro změnu zase skákat do velké výšky. Venda babičce poděkoval a šel vesele dál. Šel a šel, až nastal večer. Peřina soumraku tiše a nenápadně přikrývala rozehřátou krajinu. Hlasy ptáků postupně slábly až do snového ticha. Pole všemi póry nasávala vláhu rosy. Stromy důstojně ševalily ukolébavku noci. I Vašík se rozhodl, že půjde spát. Našel si opuštěný seník a ulehl. Zdálo se mu o velkém městě, o královském zámku a o dívce, která nejenže byla hezká, ale ke všemu ještě byla princezna. Zdálo se mu, že dělá dobré skutky a že ho mají všichni lidé rádi. Ráno jej probudil sluneční paprsek šimráním na tváři. Venca radostně vyskočil a dal se do zpěvu. Bylo to ještě v té době, kdy si lidé skoro celý den zpívali a nestyděli se za to. Venku bylo překrásně. Louky voněly květy. Vzduch se tetelil bzukotem včel a cvrlikáním cvrčků. Závoj ranní mlhy se nenápadně rozplýval. Vtom Váša zjistil, že byl v noci okraden o všech 50 dolarů. Jinému by to třeba zkazilo radost ze života. Vašík si však jen tak pro sebe zabručel: „No có, tak si nějaký tulák nebo tulačka pomohli. Hlavně, že peníze

zůstanou v Čechách!“ Vzal láhev vody, skývu chleba, sandály a vyrazil se zpěvem na cestu. Přišel až k zámku, ve kterém bydlel král. Na stožáru před zámkem visela zplihle černá vlajka. Lidé, kteří chodili kolem, byli zamklí a smutní. I nedalo to Vaškovi a šetrně se zeptal kolemjdoucí služebné, kdo že to na zámku zemřel. Služebná si nejprve chvíli poplakala a pak mu ještě se slzami v očích řekla, že před týdnem neznámí lotři unesli princeznu. Všichni po ní pátrají a nikdo ji nemůže najít. Venda se po těch slovech pochopitelně rozhodl, že princeznu najde a že ji osvobodí. Zastavil se u krále a řekl mu o tom. Král mu jako obvykle sliboval vše možné, hory, doly a dokonce i černý les, když se mu podaří princeznu zachránit. První, co Václav udělal, bylo, že si vyžádal od krále glejt, který mu dovoloval přístup do všech místností zámku. Král se sice divil, že chce začít s hledáním princezny přímo v zámku, ale Věna si myslel o svícnu, pod kterým bývá největší tma, své. A tak začal od shora prohledávat všechny pokoje. Několikrát se mu sice stalo, že překvapil milence, ale naštěstí mohl po urychlené návštěvě ranhojiče pokračovat v hledání. Po jednom překvapení z něj krev jen crčela, ale ranhojič krvácení zastavil a pak mu pustil žilou, neboť to bylo tehdy právě moderní. Přesto se pomalu dostal až do sklepů. Přišel ke dveřím, na kterých bylo mnohem více pavučin a prachu než na ostatních. Byly zaopatřeny hrozně ale opravdu hrozně rezavým zámkem. I pojal Věna podezření. Snad k tomu i trochu napomohlo přidušené volání ženského hlasu o pomoc. Dokonce v několika světových jazycích včetně esperanta. Zámek byl visacejší než bylo v kraji zvykem, a tak se mladému a silnému hrobníkovi podařilo dveře vysadit z pantů a tím je otevřít, i když z jiné strany než by se dalo očekávat. Po hlase došel bludištěm spletitých chodeb až k volající dívce. Podle smutně udivených očí poznal, že je to princezna. Byla v místnosti chabě osvětlené úzkým okénkem. Uprostřed zel velký tmavý otvor vyschlé studně. Když spolu prohodili několik teplých lidských slov, vytušila princezna, že ji Venoušek přišel zachránit a padla mu kolem krku. A tak se spolu líbali a muchlovali atd. až do té chvíle, než přišli neznámí lotři únosci. Věnu od princezny odtrhli a vhodili do vyprahlé studně. Potom se s princeznou v klidu naobědvali. Když odešli po svých, princezna se naklonila nad studnu a štkala a štkala. Myslela si, že její zachránce již nežije. Ovšem několik jejích slzí dopadlo Vendovi na tvář a probudilo ho z bezvědomí. Dole ve studni, která byla vyhloubena v pískovci, se

naštěstí válela hromada písku, a tak se hrdinovi nic moc nestalo. Venca se pokusil vylézt nahoru, ale stěny byly bohužel hladké jak princeznina kůže, a tak se mu to nedařilo. Princezna mu mezitím vysvětlila, jak to ve vězení chodí. Neznámí lotři přicházejí vždy jednou denně v poledne. To jí dají najíst a napít, co hrdlo ráčí. Řekli jí též, že již brzy dá král po ní zastavit pátrání, a pak ji odvezou do sousedního království, kde si ji přeje jeden sedlák za ženu. Vašík začal přemýšlet, jak by se ze studně dostal. Dumal, dumal, až usnul. Když se probudil, konečně jej něco napadlo. Sesbíral kosti od oběda, a v místě, kam nedopadalo světlo, začal do stěny hloubit otvory, aby mohl vylézt nahoru. Hloubil několik hodin. Pak ale dostal hroznou, až téměř nesnesitelnou žízeň

I dostal druhý nápad. Poprosil princeznu, aby opět trochu zaplakala. Té to nedělalo žádné zvlášť velké potíže. stačilo, že si připomněla, že až se vdá za sedláka, bude muset vstávat ve čtyři ráno a bude muset krmit kozy, krávy, slepice, krůty, prasata a jinou zvěř. Hned se z jejích očí linula jedna slza za druhou. Venca měl co dělat, aby je stačil pochytat do úst a tím uhasit svou žízeň. Pak vesele pokračoval v hloubení. A hloubil a hloubil. Druhý den při obědě princezna naschvál neokusovala kosti až na kost. Nahryzané pak házela do studně. Věna pak již neměl ani žízeň ani hlad. Neuplynuly tak ještě ani dva dny a Venoušek opět stanul před princeznou. Padla mu zase kolem krku, ale Venca se nedal již ničím zdržovat. Vzal princeznu za ruku a dal se do bloudění ke dveřím. Bloudil, bloudil až zabloudil ke dveřím. Elegantně je vysadil a pospíchal s princeznou ke králi. Za několik okamžiků již padla princezna kolem krku, tentokrát svému otci. I bylo radosti, i bylo jásotu! Neznámí lotři se stali známými, neboť si na ně v poledne ve sklepě počkala skupinka třistadvaceti královských gardistů. Hory, doly a černý les Vašek za odměnu ani nechtěl a spokojil se s princeznou, která se do něj již ve sklepě zamilovala. Veselá a velká svatba se konala již za tři neděle. Jó, abych nezapomněl, ty dárky od babičky houbařky, které dostal Věna za sítěnku, mají novomanželé uloženy v trhle, neboť člověk nikdy neví, kdy se co může hodit.

Dobrou noc.

O kočce Kláře (psáno Cláře)

Ani ne na kraji, ani ne uprostřed téměř typicky temného lesa žila v chýši nutně potřebující generální opravu babička Jagička (dále jen B.J.). Měla kočku Kláru a sovu Sávu. Obě jí sedávaly na různých ramenou. B.J., aby nezemřela hlady, si přivydělávala k důchodu tím, že hádala nezletilým dívkám budoucnost. Klára i Sáva jí přitom pomáhaly. Když přišla dívka, kterou čekala budoucnost světlá, Klára zamňoukala. Dívku, kterou čekala budoucnost tmavá, přivítala Sáva tím, že zatřepetala křídly a vypoulila na ni své již beztak vypoulené oči. Jelikož B.J. bylo již něco málo přes tři sta osmdesát šest let, bylo jí pomalu zatěžko nosit tuto svou zvěř na svých bedrech. Copak sova, ta alespoň občas vzlétla, ale kočka byla těžká až běda přeběda. Kolem pasu měla stejně jako známá herečka B.B. kolem stehén. B.J., aby ji trochu nadlehčila, tak ji přivazovala k balonku naplněnému héliem. Jednou na jaře přišla k B.J. dívka a vyprávěla jí, že na ni občas vilným pohledem uzře sám pan princ. Chtěla vědět, má-li jeho pohledům podlehnout, aneb raději nikoliv. B.J. jí nakonec, když se probudila z dlouhého a usilovného přemýšlení, řekla, ať raději podlehne a darovala dívce stříbrem kovanou truhličku s výbavičkou pro panenky. Neodpustila si však poznámku, že truhličku nesmí nikdo otevřít, dokud nebude po svatbě. Jinak se výbavička promění v hady a štíry a pavouky a kraby a světlušky. I poděkovala dívka B.J. a šla vesele opětovat pohledy. Opětovala je zřejmě poměrně odborně, neboť neuplynul ještě ani měsíc a přípravy na svatbu byly v plném proudu. Vše bylo v pořádku, až na princovu macechu, která byla v nepořádku. Stále totiž princovi svatbu rozmlouvala. Říkala: „Co je to za nevěstu, když nemá žádnou výbavu?“ Říkala to tak dlouho a tak nahlas, až se jednou nevěsta neudržela, ukázala jí truhličku a řekla, že výbavu má v ní. Otevřít že jí smí ale až po svatbě. Macecha se začala smát téměř jako při rozhlasovém Silvestru. Když ji přešel smích a nevěsta odešla, přepadla jí pro změnu zvědavost. Truhličku otevřela a B.J. měla zase jednu pravdu. Vylezli hadi atd. Jeden had macechu uhranul a druhý ji uštknul. Od té doby nemohla macecha vůbec mluvit. Mohla jen němě kývat. Z toho plyne poučení, že lidé mají být zvědaví, ale ne zas tak moc. Dobrou noc.

